

491-71
5-782

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

თეა თეიმურაზის ასული ნოდია

დროის თემა რუსულ ენობრივ
სურათში

10.02.03 – სლავური ენები

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო
ხარისხის მოსაპოვებლად წარმოდგენილი დისერტაციის

ავტორეფერატი

თბილისი

2000

- 1796 - 491-71
5-782

ნოვამ ა.

ასა ჩუხუ ქობუძ

- 1796 -

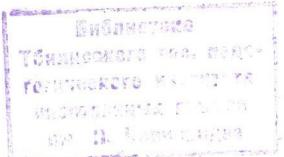
ნოვა

დისერტაცია შესრულებულია ივანე ჯავახიშვილის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის სახელმწიფო
სლავური ენების კათედრაზე

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ფილოლოგიურ მეცნიერებითა
კანდიდატი, დოცენტი
მ. ჩხილაძე

ექსპერტი:
ფილოლოგიურ მეცნიერებითა
დოქტორი, პროფესორი
ნ. ბასილაძე

ოფიციალური ოპონენტები: ფილოლოგიურ მეცნიერებითა
დოქტორი, პროფესორი
გ. სიხარულიძე

წამყვანი ორგანიზაცია: შოთა რუსთაველის სახელობის
ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

დისერტაციის დაცვა შედგება 28 „აფეთქების 2000 წ.
12“ საათზე ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის P.10.01. C № სადისერტაციო
საბჭოს სხდომაზე.

მისამართი: 380028, თბილისი, ი. ჭავჭავაძის პრ., 1.

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება ივანე ჯავახიშვილის სახ-
ელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში.

ავტორული დაიგზავნა 28 „აფეთქების 2000 წ.
ავტორული დაიგზავნა

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი,
ფილოლოგიურ მეცნიერებითა დოქტორი,

პროფესორი თ. კიკაჩეიშვილი

ნაშრომის საერთო დახასიათება

ნაშრომის მიზანია თანამედროვე რუსულ ენაში დროის
თემის გამომხატველ ლექსიკურ-გრამატიკულ საშუალებათა
კვლევა, რაც მოგვცემს შესაძლებლობას გავანალიზოთ
შიდაენობრივი კავშირები მათ მიმართებაში იმ
გარეფაქტორების ერთობლიობის მიმართ, რომლებიც გავლენას
ახდენენ ენის აგებულებასა და აზრთან მის ფუნქციურ
კავშირზე.

კვლევის ობიექტია სიტყვა, მისი სემანტიკური დახასიათება,
რაც განაპირობებს ფუნქციონირებას კონკრეტული ლექსიკური
ჯგუფისა, რომელიც აყალიბებს თანამედროვე რუსული ენის
გრამატიკულ და სინგაქსურ კატეგორიებს.

ყოველივე ეს ჩვენს წინაშე კონკრეტულ ამოცანას სახავს:
გამოვავლინოთ სიტყვის რეალური მონაწილეობა სისტემათა
თანმიმდევრული რიგის წარმოქმნაში, რაზედაც თავის დროს
მიუთითობდა ა.ა. პოტებნია.

კვლევის ამოცანებმა განსაზღვრა ნაშრომის სტრუქტურა:
შესავალი, თავი I „დროის გამოხატვის ლექსიკურ-
ფრაზეოლოგიური დონე თანამედროვე რუსულ ენაში“,
რომელიც სამ პარაგრაფს შეიცავს: §1. ტემპორალური ლექსიკა;
§2. ტემპორალური ფრაზეოლოგია; §3. დროის გამომხატველი
სიტყვები, როგორც რუსული სამეტყველო ეტიკეტის
კომპონენტი; თავი II – „დროის გამოხატვის ლექსიკურ-გრამა-
ტიკული დონე თანამედროვე რუსულ ენაში“ აგრეთვე სამი
პარაგრაფისგან შედგება: §1. დროის გამომხატველი სიტყვები
მეტყველების სხვადასხვა ნაწილებში; §2. დროის გამომხატველი
ბრუნვები; §3. დროის გამომხატველი სიტყვების სემანტიკის
თავისებურებებით განპირობებული სინგაქსური
კონსტრუქციები; დასკვნა; გამოყენებული ლიტერატურის სია.

კვლევის აქტუალობა განსაზღვრა იმ მნიშვნელობაში,
რომელიც უკანასენელ ხანებში ენიჭება ენის ეროვნულ-
კულტურული სემანტიკის შესწავლას. სადისერტაციო ნაშრომის
ობიექტია რუსული ენობრივი სურათისათვის დამახასიათებელი
დროის აღმნიშვნელი მარკირებული ერთეულები.

ნაშრომის სამეცნიერო სიახლე მდგრადი შემდეგ ში:
პირველადაა გამოკვლეული ტემპორალური ლექსიკისა და
ფრაზეოლოგიის ფორმირებასთან დაკავშირებულ პრობლემათა
წრე; განხილულია დროის გამომხატველი სიტყვები რუსული
სამეტყველო ეტიკეტის შემადგენლობაში; გაანალიზებულია
სხვადასხვა მეტყველების ნაწილებში შემავალი დროის